

ИНФОРМАЦИЯ

ЗА ФИТОСАНИТАРНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

към 03.10.2018 г.

През първата и втората десетдневка на месец септември времето все още бе типично лятно, сухо и с високи температури. В края на месеца настъпи понижаване на температурните стойности и паднаха краткотрайни превалявания. Подобриха се условията за провеждане на дълбоката оран и предсеитбената подготовка на площите, предвидени за засяване с есенници.

Паднали валежи през третото десетдневие на месеца в повечето райони на страната създадоха благоприятни условия за масово поникване на рапицата и ускориха нейното развитие и свързаните с нея вредители.

Климатичните условия бяха благоприятни за узряване и получаване на качествена продукция от царевича. През месеца тя достигна пълна зрялост и във всички райони на страната тече прибирането ѝ.

ПШЕНИЦА И ЕЧЕМИК

Фенофаза „сеитба – поникване”

Засяти са 271,07 хил.дка с пшеница и 48,12 хил.дка с ечемик.

В края на месеца температурите се понижиха значително и паднаха краткотрайни превалявания, което създаде добри условия за подготовка на почвата за сеитба на пшеница и ечемика.

Обикновена полевка /Microtus arvalis/

При обследванията, за оценка състоянието на популациите и плътността на обикновената полевка и другите мишевидни гризачи в стърнища от пшеница и ечемик беше констатираната плътност, която варира от единични ходове до 1 активна кол./дка на отделни полета в областите Бургас и Търговище.

При захлаждане на времето и поникване на посевите се очаква повишаване на плътността на обикновената полевка.

Обследванията за проследяване динамиката на развитие на неприятеля продължават.

РАПИЦА

Фенофаза: „сеитба” - „трети лист”

Падналите валежи през третото десетдневие на месеца в повечето райони на страната създадоха благоприятни условия за масово поникване и ускориха развитието на културата и свързаните с нея вредители.

Обща посевна площ за страната – 461 130 дка. Първоначално торене е извършено на 58,1 % от засетите към момента площи.

Обикновена полевка /Microtus arvalis/

Начало на вредна дейност е отчетено за област Търговище (от 0-1 акт.кол/дка). Там културата се е във фенофаза „поникване“

Рапична листна оса /*Athalia rosae* (= *colibri*)/

През месец септември по поникващата рапица е установено начало на вредна дейност, на лъжегъсениците на осата. Отчетената плътност в област Търговище е от 0-1 бр. лъжегъсеници /кв.м., което е под утвърдения ПИВ (при ПИВ 2-3 бр. лъжегъсеници/кв.м).

Рапична стъблена бълха /*Psylliodes chrysocephalus*/

През периода е установено начало на поява на неприятеля. Отчетената плътност на възрастните е под ПИВ от 0 до 1 бр./кв.м. в, област Търговище.

КОСТИЛКОВИ ОВОЩНИ ВИДОВЕ**Праскови и кайсии**

Фенофаза: „Консумативна зрялост“ за късните сортове праскови

Продължава вредната дейност на *Източничия плодов червей* /*Grapholita*(*Aspila*) *molesta*/ в област Благоевград. Установено е намаляване броя на пеперуди на феромонова уловка за седмица. По късните сортове праскови е отчетена 10-12% червивост. Вредната дейност на гъсениците от трето поколение е преустановена до края на месеца. В района на Сливен са прибрани и последните късни сортове праскови. Отчетена е червивост 2-3%.

Прасковен (клонков) молец /*Anarsia lineatella*/

През отчетния период област Благоевград продължава вредната дейност Прасковения молец. По късните сортове праскови е отчетена 15-18% червивост. До края на месеца е пресутановена вредната дейност на гъсеници от трето поколение. В област Сливен са прибрани и последните късни сортове праскови. Отчетена червивост 2-3%. В началото на периода са проведени комбинирани третириания на 9,250 хил. дка срещу гъсеници на *Източничия плодов червей* и *Клонков молец*.

Третириани са 4,000 хил. дка срещу *Късно кафяво гниене* /*Monilinia fructigena*/

Черничева щитоносна въшка /*Pseudaulacspis pentagona*/

В област Благоевград е проследено развитието на трето поколение на неприятеля. Отчетена е увеличена плътност на женски форми под щит. Констатирани са 70-95 бр. ларви/100 см клонка. Върху нападнатите площи от 1,65 хил. дка праскови са изведени две третириания.

ЛОЗЯ

Фенофаза: „Узряване на плода-прибиране“

Периода се очерта, като сух с максимални температури над нормата и валежи под нормата, което ограничи развитието на патогените.

Шарен гроздов молец /*Lobesia botrana*/

До края на месец септември продължи летежа на пеперудите на неприятеля. В района на Благоевград са отчетени до 10% повреди по гроздовете от гъсениците на трето поколение

В района на Бургас и Търговище нападението е значително под ПИВ 0-1бр.гъсеници/ 100 грозда.

През отчетния период е констатирана ниска степента на нападение от *Брашнеста мана* /*Oidium tuckeri*/ за всички области на страната.

Мана по лозата /Plasmopara viticola/

Установена е слаба до средна степен на нападение за областите Варна и Пазарджик.

Сиво гниене /Botritis cinerea /

До момента в повечето области на страната е отчетена ниска степен на нападение.

КАРТОФИ

Фенофаза: „Прибиране”

Картофен молец /Phthorimaea operculella/

През отчетния период в област Пазарджик се наблюдава постоянен летеж на неприятеля във феромонови уловки, както и повреди по клубените. В област Благоевград (АЕР Разлог) е проследено развитието на четвърто поколение на неприятеля, като повреди по клубените не са отчетени. В област Кюстендил са открити до 10 % повредени клубени при изваждането на картофите.

Зимна нощенка (зимен сив червей) /Scotia (Agrotis) segetum/

В област Благоевград се запазва слаба плътността от неприятеля и се откриват единични повреди по клубените. В област Кюстендил се наблюдава увеличаване на повредите от нощенки и бели червеи по извадените клубени - до 15%. В област Перник се наблюдават повреди от нощенки от 3 до 5 % на площи от 130 дка.

Струпяване по картофите /Rhizoctinia solani/

През месец септември във всички посеви в област Кюстендил отчитат повреди от струпяване (от 5 до 15 % повредени клубени).

Наблюденията върху разпространението на вредителите по земеделските култури продължават!

Д-Р ДАМЯН ИЛИЕВ

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

МЛ/РЗККППЗ/БАБХ